

STALIN POROČA:

da je rdeča armada, ki je vpadla v Vzhodno Prusijo na 87 milj dolgi fronti, zavzela nad 400 mest, trgov in vasi; Berlin pa naznanja, da so ruski prednji oddelki dospeli že do reke Angerapp, ki je 31 milj v notranjosti Nemčije.

Rusko vrhovno poveljstvo je naznanilo, da je neka druga rdeča armada zavzela nad 500 obljubljenih krajev v nemeljskem okraju, ki ga je Nemčija zasedla leta 1939, vsled česar je nemška posadka v Memelu odročana.

V svojem dnevnem povelju je maršal Stalin objavil, da je mogoča tretja beloruska armada z velikim številom tankov in infanterije pod 100 poveljniki, med njimi 62 generalov pod vrhovnim poveljstvom briljantnega, 37 let starega generala Ivana D. Černihajovskega v Vzhodno Prusijo in prodira 19 milj čez mejo.

Nemška poročila tudi naznanjajo, da je prva baltska armada generala Ivana C. Bagramiana, o kateri je Moskva naznanila, da je dospela do reke Niemen na 72 milj dolgi fronti, pričela čez reko napadati veliko nemško železniško križišče Tilsit. Neko nepotrjeno poročilo pravi, da je bil Tilsit že izprazen.

Černihajovska armada je zavzela nad 900 mest, trgov in vasi v enem tednu svoje ofenzive in od teh jih je 400 v Vzhodni Prusiji, ostalih 500 pa v Litvi.

Rusi povsod napredujejo

Na celi 1500 milj dolgi fronti ruske armade nadaljujejo s svojim prodiranjem. V severovzhodni Madžarski je druga ukrajinska armada maršala Rodiona J. Malinovskega napredovala 8 milj in je zavzela Dombrad, 8 milj od južne čehoslovaške meje ter 19 milj jugovzhodno od večnega čehoslovaškega železniškega križišča Čop. Ako bo to mesto zavzeto, tedaj bodo nemški armadi v Transilvaniji odrezane vse železnice za umik.

Sovražna armada, ki je stisnena v pokrajini, ki meri okoli 6000 kvadratnih milj, je v nevarnosti, da jo Malinovskijeva armada obkoli, kajti rdeča armada je oddaljena samo še 34 milj od Užoroda, skozi katerega teče zadnja velika cesta, druge ruske čete pa so v Rostok prelazu v Karpatih. Malinovskijeva armada je tudi postavila 30 milj dolgo fronto ob bregu Tise med Dombradom in Risalockom, je napredovala 16 milj proti severozapadu od Nyiregyhaze ter se približala na pet milj zelo važni Budimpešti-Užorod železnici.

Ob istem času pa je general Ivan I. Petrov svojo četrto ukrajinsko armado od severovzhodnih karpatskih prelazov obrnil proti Sighetu in je na 25 milj dolgi fronti vdrl v jugovzhodno Čehoslovaško.

Prejšnja poročila so sledeča: Rusi v Jugoslaviji in Madžarski

Včeraj je bilo poročano, da so Rusi zavzeli Sombor, ki je 23 milj severozapadno od Orijeka, ki je poglavna nemška utrdba. K temu danes dodamo, da so Rusi vdarili čez

Amerikanci napredujejo na Leyte

Amerikanci na Leyte otoku na Filipinih potiskajo Japonce nazaj na 20 milj dolgi fronti in so zavzeli Polo, ki ima 5000 prebivalcev in je dve milj in pol od obali.

Nemška časnikarska agentura DNB poroča, da general MacArthur namerava drugi in celo tretji vpad na Filipinske otoke, kajti na Novi Gvineji se zbira močna ameriška armada.

Povprečno so Amerikanci od obrežja pet milj in inženirji naglo popravljajo letališča Tacloban in Dulag ter celi otok Leyte pripravljajo, kot pravi general MacArthur, za veliko operacijo za osvoboditev Filipinov.

Ameriška infanterija je zasedla vse obrežne ceste med Taclobanom in Dulagob, raz

Savo in so zavzeli Zentun, tri milje severozapadno od Beograda. S tem da so Rusi zavzeli Zentun, so stopili na hrvaška tla.

Na Madžarskem je rdeča armada napredovala 16 milj ter se približala Užorodu, ki je veliko čehoslovaško železniško križišče, na 30 milj. Ko bo zavzet ta kraj, bo odrezanih mnogo tisoč Nemcev v Transilvaniji in jugovzhodni Čehoslovaški.

Na Madžarskem je rdeča armada napredovala 16 milj ter se približala Užorodu, ki je veliko čehoslovaško železniško križišče, na 30 milj. Ko bo zavzet ta kraj, bo odrezanih mnogo tisoč Nemcev v Transilvaniji in jugovzhodni Čehoslovaški.

Na severovzhodnem Madžarskem so ruski tanki in kozaki vdrl v Nyiregyhazo, 120 milj jugovzhodno od Budimpešte, ter s tem presekali eno pot za umik iz Transilvanije. V mestu se steka pet železnic, 2000 Nemcev in Madžarov je bilo vjetih. Drugi kozaki oddelki so drčili po madžarskih planjavah in so zavzeli Demešer, 14 milj severovzhodno od Nyiregyhaze, od koder je do čehoslovaške meje še 14 milj.

Na tem kraju je rdeča armada zavzela Reunit, 20 milj severovzhodno od Satu-Mare in so dospeli do Certese, 19 milj od Čusta, železniške postaje na Čehoslovaškem.

V južni Madžarski maršal Malinovski zbira svoje čete za močan vdor na Budimpešto ter uničuje posamezne nemške in madžarske oddelke med Tiso in Donavo.

Rusi na meji Norveške

Peta armada se bliža Bologni

Navzlic močnemu nemškemu ojačenju je ameriška peta armada ojačila novo pridobljene postojanke v vročih bojih 8 milj južno od Bologne. Angleska osma armada ob Jadrnu je zavzela Cervijo, 12 milj južno od Ravenne.

Zavezniki se morajo silno bojovati, ko skušajo vdreti v Padsko nižino.

Amerikanci so oddaljeni eno miljo južno od Piapora ob cesti št. 65, ki je glavna cesta v Bologno. Odkar je bilo naznanjeno pred enim tednom zavzetje Livergnana, so zavezniki po cesti št. 65 napredovali samo dve milj.

Kupite en "extra" bond ta teden!

Ko so Rusi zavzeli Kotaj, pet milj od Nyiregyhaze, so drugi tanki in kozaki druge ukrajinske armade maršala Malinovskega prišli do večnega železniškega križišča Čop na razdaljo 19 milj.

Navzlic temu, da so Nemci v največji nevarnosti v Transilvaniji, se še vedno trdno držijo obkoljene trdnjave Satu-Mare in le z najhujšimi boji morejo Rusi napredovati po planjavah med Tiso in Samešom.

Na tem kraju je rdeča armada zavzela Reunit, 20 milj severovzhodno od Satu-Mare in so dospeli do Certese, 19 milj od Čusta, železniške postaje na Čehoslovaškem.

V južni Madžarski maršal Malinovski zbira svoje čete za močan vdor na Budimpešto ter uničuje posamezne nemške in madžarske oddelke med Tiso in Donavo.

Rusi na meji Norveške

Rdeča armada, ki preganja Nemce iz pokrajine, ki je bogata na nikliju, okoli Petsama, je prišla na norveško mejo na razdalji 80 milj ter je oddaljena še tri milje od Kirkenesa.

POGREB MLADIH FRANCOZOV

Ameriški vojaki korakajo v pogrebnem sprevodu sedemindvajset mladih Francozov, ki so jih umorili Nemci v Saint Pol-de-Leon, ker so skušali obkoliti tamošnjo nemško posadko.

LEHMAN, ravnatelj UNRRA PONUJIL POMOC JUGOSLAVIJI

Herbert H. Lehman, ravnatelj United Nations Relief and Rehabilitation Administration (UNRRA), katera organizacija je doživela nekako omaloževanje, ker je Rusija "začasno" preklela svojo povabilo, da bi šla UNRRA komisija v Moskvo, da razpravlja o načrtu za pomoč narodom v vzhodni Evropi, je po kablu jugoslovanski vladi poslal brzojavko, v kateri izraža svojo željo, da nudi pomoč jugoslovanskemu narodu.

Kot znano, je jugoslovanski odbor za narodno osvoboditev odklonil UNRRA pomoč, ako razdeljevanje pomoči ne bi bilo prepuščeno narodnemu odboru, mesto da bi razdeljeval UNRRA. urad. Lehman je poslal dve brzojavki, eno ministrskemu predsedniku dr. Ivanu Šubašiču v London, drugo pa maršalu Titu, voditelju narodno osvobodilnega gibanja. Pri tem se je Lehman poslužil priložnosti, ko je bil Beograd osvoboden.

"Ravnokar sem zvedel, da je bil Beograd osvobojen in se te slavne novice veselim tako, kot se je vselej vsi svobodo ljubeči ljudje," pravi Lehman v svoji brzojavki. "Največji odpor jugoslovanskega naroda in junaški čini odporne armade pod vodstvom maršala Tita, vse to je zbudilo občudovanje vseh Združenih narodov. UNRRA. želi sodelovati z vami in prinesiti pomoč in podporo junaškemu jugoslovanskemu narodu."

Brzojavka za maršala Tita je bila poslana R. L. Cochranu, generalnemu ravnatelju U. N. R. R. A. v Sredozemlju s prošnjo, da maršalu Titu osebno izrazi Lehmanove čestitke in voščila in da naj maršalu osebno izroči prepis brzojavke. Cochran je najbrže v Bariju v Italiji.

Pogajanja med Cochranom in jugoslovanskimi zastopniki niso bila prekinjena, pač pa so nekoliko zaostala in Lehmanova brzojavka na dr. Šubašiča je skoro nekaka prošnja za sodelovanje.

Prva zavrnitev pomoči UNRRA. od strani jugoslovanskega odbora za narodno osvoboditev je bil nekak nesporazum. Naznanilo po radio Svoboda Jugoslavija je odklonilo U. N. R. R. A. pomoč, ker je pomožna administracija zahtevala, da pomoč razdeljujejo uradniki pomožne organizacije.

Ker UNRRA. želi tudi dati pomoč Čehoslovakom in Poljakom, bo Moskva najbrže naprosila Lehmana, da pošlje svojo komisijo v Moskvo.

UPORNIKI NA ŠPANSKEM

Poročilo iz Barcelone, ki je prišlo v London, naznanja, da so španski republikanci maqui vdrl v Francije na Špansko deset milj ter so v spopadih z vojski generala Franca zavzeli štiri vasi v Pirenejih. Prijatelji španskih maquijev pravijo, da so republikanci sedaj dobili prvo oporišče na Španskem po porazu v državljanski vojni v aprilu leta 1939. Radijsko poročilo iz Pariza naznanja, da se v Pirenejih bori okoli 20.000 španskih partizanov, katerim se vsak dan pridružujejo vojski generala Franca.

Moskovski radio naznanja, da je sovjetska vlada naklonjena španskim partizanom in pravi, da je zaradi bodoče varnosti v Evropi neobhodno potrebno, da je kotišče španskega fašizma treba uničiti.

Moskovski radio obtožuje Špansko, da še vedno zalaga Nemčijo in da v fašističnem smislu deluje v Južni Ameriki. Ravno tako pravi Moskva, da njene zapadne zaveznice preveč neko postopajo s Špansko.

United Press prinaša iz Barcelone poročilo, ki ga je pustila najbrže španska cenzura, in ki pravi, da so partizani zavzeli vasi Salard, Baso, Canejan in Viella v provinci Lareda v severni Španski, deset milj južno od francoske meje, po štiridnevni boj s Francovo armado.

Kot poroča Barcelona, so maqui dobro oboroženi s puškami, strojnimi in možnarji. — Francosko poročilo pravi, da jih zalaga francoska notranja armada z ameriškim in angleškim orožjem.

EDEN NA OSRED. VZHODU

Izid zgodovinske konference v Moskvi bo mogoče pojasnjen v 24 ali 48 urah in sicer od strani Winstona Churchilla in poljske začasne vlade v Londonu. Vnanji minister Anthony Eden se po konferencah v Moskvi ni vrnil s Churchillom v London, temveč ima važne konference na Osrednjem vzhodu. O sklepih v Moskvi sedaj Eden razpravlja o Rumunski, Bolgarski, Grški in Jugoslaviji. Nem-

AVSTRIJSKI PARTIZANI NA DELU V SEVER. ŠTAJERSKI

Nek švedski list poroča, da so avstrijski partizani zasedli več krajev v Avstriji, posebno gorske kraje na severnem Štajerskem, Koroškem in ob meji Tirolske. Mnogo je poročil o sabotaži po celi Avstriji in o gestapovskem divjanju proti partizanom.

Kot pravi stockholmski list Aftonbladet, se morajo župani v mnogih krajih v Avstriji sporazumeti s partizani, da je mogoče vzdržati red. Policija ne nastopa proti partizanom, uradniki v poštah uradih pa jim pomagajo.

Avstrijski in čehoslovaški partizani so v tesni zvezi med seboj in v nekaterih krajih so češki in avstrijski partizani postavili organizacije za pomoč ruskim vojnim ujetnikom.

Londonski radio naznanja, da so gestapovci aretirali mnogo avstrijskih duhovnikov in katoliških civilnih veljakov in so 78 duhovnikov vstrelili. Mnogo avstrijskih duhovnikov je bilo poslanih v nemška koncentracijska taborišča in od njih ni nobenega glasu.

Novi nadškof v Solnogradu je s priznico ostro obsodil nacije in njihov peklenški nauk.

United Press poroča, da je bivši avstrijski poslanik v Londonu George Frankenstein po radiopozval Avstrijce, da se dvignejo proti nacijem in naj osvobodijo svojo domovino, ali pa bodo trpeli hude posledice. Rekel je, da bo za nje usodopolno, ako še ostanejo v zvezi z nacijo.

"Zdrobite everige, pomagajte naprednočim osvobodilnim armadam," je rekel, "in Avstrija bo vredna svoje velike in slavne preteklosti in bo gotovo srečna v bodočnosti."

BALKANSKA FEDERACIJA

Kakor je bilo poročano na urad za vojne informacije v Washingtonu, je švicarski list "Weltwoche" prinesel članek o balkanskih državah in pravi med drugim naslednje:

"Razveseljivo je opazovati zdrav realizem, s katerim pričenjajo Rusi organizirati bodočnost Balkana. Rusi so trdno odločni postaviti veliko balkansko federacijo južnih Slovanov, ki bo po dolgem času edino jamstvo za postave in red na jugovzhodu evropske celine.

"Nekateri opazovalci trdijo, da ima ta načrt za cilj rusko nadvlado nad Balkanom, toda mi se s tem mnenjem ne strinjamo, kajti če bi Rusija imela to za svoj cilj, tedaj bi postavila šibke države, ki bi bile od nje odvisne in ne bi postavila močne federacije. Poleg tega o načrtu za federacijo južnih Slovanov so že sanjali mnogi idealistični balkanski državniiki. To idejo je po zadnji vojni zastopal liberalni bolgarski ministrski predsednik Stambuliski, ravno tako so ta načrt podpirali voditelji hrvaških kmetov in ki imajo svoje pristaise tudi v Srbiji. V nesrečo pa se je velikosrbskim nacionalistom posrečilo doseči drugačno rešitev, ki je bila različna od sanj teh mož, ker je dovela skoro do popolnega nadgospodstva nad vsemi Jugoslovani in so postavili Slovenci in Hrvatje podrejen narod, Bolgari pa so bili popolnoma izključeni iz take zveze.

"Rusi v resnici želijo med seboj in zapadno Evropo postaviti močne in neodvisne države, ki bodo mogle preprečiti bodoče spore v krajih, ki so važni za Moskvo in London."

ITALJANI NE PUSTE TRSTA

Te dni so Italijani zelo vznemirjeni, ker vedo, da bodo zavezniki izročili Egejsko otoko Grški in ker partizani maršala Tita ne prestando prodirajo proti severozapadu.

Z mislijo, da bodo Grški vrnjeni Dodekaneski otoki, se je italijanska javnost že sprijaznila, toda zelo jih skrbi vprašanje glede Trsta. Italijani mislijo, da bo vprašanje Trsta in nekaterih drugih krajev rešeno na mirovni konferenci, vodo pa tudi, da je vse odvisno od Washingtona, Londona in Moskve, ne pa od Rima. Vsled tega Bonomijeva vlada v tem oziru ni zavzela nobenega stališča. Glede Dodekaneskih otokov je grof Carlo Sforza 20. avgusta podal značilno izjavo:

"Veliko krivico smo storili Grški. Ne samo, da moramo Grški zažamčiti, da bo vsakdo, ki je napravil kako grozodejstvo, kaznovan, tem več moramo tudi izjaviti, če se dodekaneski prebivalci žele združiti z Grško, da bomo popolnoma zadovoljni."

Trsta Italijani ne bodo nikdar prepustili komu drugemu, razun večji oboroženi sili, potem pa bo nastal za dolgo bodočnost irredentizem.

ški radio poroča, da je Eden v Kairi, od koder bo odpotoval v Ankaru, kjer bo imel nadaljne konference.

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakner, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 51st YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Fašistična propaganda postaja brezvspešna

(Lt. Commander, Chas. S. Seely, U. S. N. Ret'd.)

Dan za duem opažati je vedno večjo neuspešnost "sovražni-Rusijo" (oziroma "pomagaj-Hitlerju") propagande v Zedinjenih državah. To dejstvo pomenja dokaj značilen in tudi vzpodbujajoč razvoj položaja za vse ljudi, kateri žele izvajati zmago kakor hitro mogoče in zaupati v našega močnega zaveznika — Rusijo. Neoporekljivo dejstvo je namreč, da bi bilo omenjeno neznanje smatrati najhujšim strupom, kateri zamore zastrupiti narod, ki se bojuje, in to je še posebejnega pomena, ako ta otrov zastrupi delavstvo, ki dela za fronto, kjer jedinstvo nazorov ni baš tako vsestranski potrebno, kakor na bojni fronti.

Večina ameriških delavcev ni natančno proučila načina napredka fašizma, tako da včasih ne zamore opaziti in ločiti resnice od laži v takozvanih vojnih "novostih", katere so v resnici le propaganda. Dokler je na naše delavstvo vplivala "sovražni-Rusijo-propaganda", so naravno dvomili o Rusiji. In v očigled temu, ni bilo od njih (delavcev) pričakovati, da bodo storili vse, kar je v njihovih močeh, da pomagajo Rusiji, kljub temu, da bi ta, njihova pomoč pomagala direktno njihovim fašističnim bratom na fronti. Z drugimi besedami — dasiravno so ameriški delavci vedeli, da je naš cilj in tudi cilj Rusije eden in isti — uničenje fašizma —, bilo je naše delavstvo dokaj vznemirjeno radi bojznosti in sovražstva napram Rusiji, katero se jim je vcepilo tekoni dolgotrajne, toda napačne in nesmiselne fašistične propagande.

Vsakdo, kateremu je sedanjí položaj poznan, prav dobro ve, da je med našim delavstvom, katero je zaposleno v tovarnah, kjer se izdelujejo aeroplani, tanki, truki, itd. za Rusijo, — krožila sicer nesmiselna, toda kljub temu vznemirljiva propaganda, češ — "koncem konca se bomo morali boriti proti Rusiji, toraj čemu naj pošiljamo vse te potrebine Rusiji?" Brezdvomno, to je bila in je najbolj dokazovalna propaganda ameriških fašistov med ameriškim delavstvom. Ta propaganda je pomagala onim ljudem, katerih želja je bila, da postane produkcija počasnejša in sicer potem delavskih neprilik, ki pa sedaj nima več toliko vpljiva, kakor tekoni let 1941, 1942 in 1943. Naše delavstvo namreč sedaj prav dobro ve, da tovrstne ideje niso nič drugega, nego po Hitlerju osnovana nesmisel, in baš vsled tega morala delavstva in njihova zmožnost glede povečanja produkcije, postaja od dne do dne boljša. Radi tega zamoremo sedaj z vso gotovostjo proročati, da — ako se ne pojavi kakšne druge vrste proti-ruske propagande — bodo v nadalje naši vojniki na bojni fronti dobivali vse, kar potrebujejo.

Večini Američanov je sedaj povsem jasno, da vsi proti-ruski propagandisti niso nič drugega, nego povsem navadni lažnjivci, kateri so mojstri v svoji lažnjivosti, — kajti Hitler, ki je največji lažnjivec, je izjavil, da — "ako se kaka velika laž ne prestopi ponavljati, potem tej laži mnogo več ljudi verjame, kakor kakim majhnim lažim." In temu pravilu sledi Hitlerjanci v Ameriki.

Povsem naravno pa je tudi, da so Rusi s tem, da so razkropili "nepremagljive" nacistične vojske, sami pripomogli k temu da se je vpljiv proti-ruske propagande v Zedinjenih državah pomanjšal. Mnogo zaslug v tem oziru je pa pripisati tudi mnogim našim velikim kapitalistom, kateri so povsem jasno uvideli in spoznali pravo stališče Rusije, in so radi tega svetovali, da je vsestransko sodelovanje z Rusijo potrebno. Uvažujoč ugled in domoljubne razloge teh vodij naše obrtne in splošne javnosti, je naša splošnost sledila njihovim nasvetom. Tudi oni Američani, ki so domnevali, da bode Rusija kvarila ameriški mir in napredek, nimajo sedaj nikakih skrbi radi tega. Oni namreč sedaj vedo, da je Rusija naš močnejši prijatelj, katero dejstvo bode v bodočnosti glavna podlaga trajnemu miru — in v kolikor pride to v poštev, so njihovi nazori popolnoma pravilni.

Naravno, da sedaj je še prezgodaj oslabiti borbo v prid sodelovanja in prijateljstva med Ameriko in Rusijo, toda

vse izgleda tako, da je bitka za resnico glede Rusije že dobljena. In to je dokaj vzpodbudljivo za vse one, ki smo bili takorekoč neprestano v boju od leta 1936 nadalje, ko je položaj v Evropi jasno kazal na to, da je boj med demokracijo in fašizmom na življenje in smrt, neizogiben. Večina našega časopisja je zavzelo to stališče čela leta pred napadom na Ameriko.

Admiral Horthy

Napisal za ONA. — Donald Bell

Admiral Nicolas Horthy ni bil tako enostaven, kakor ni junak. Niti tega se ne more trditi o njem, da je posebno spreten diplomat. — Horthy je star, in njegova politika bankrotna. Danes ni več sposoben, da se reši iz zgage — še manj pa deželo, katero je vladal — v katero je pahnulo Horthy-ja in Madžarsko 25 let pomot, napak in zločinov.

Horthy je slabotnejši od mladega rumunskega kralja Mihaila ali finskega maršala Mannerheima. Maršal Badoglio in kralj Victor Emanuel sta velika v primeri z njim. — Edini sodobni politik na visokem mestu, s katerim ima nekaj sličnega, je Petain, maršal in poglavar višje Francije, ki se je tudi vedno uklonil pod nemškimi pritiskom... ko da je srečen, da mu ta pritisk odvzema odgovornost pred zgodovino.

Vse, kar se dogaja od zadnje sobote naprej na Madžarskem, ni nič drugega kot ponavljanje dogodkov zadnjega marca. Madžarski propagandisti so takrat posilili v svet mnogo govoric in vesti — diplomatični predstavniki Madžarske v zunanjem svetu so mahnili, da je Horthy ujetnik Gestape, da je bila vlada generala Sztojaia sestavljena proti njegovi volji, in vsi so se kazali pripravljene, da ustanove posebno vlado, ki naj bi sodelovala z zavezniki. A potem, kar naenkrat je vse skupaj zopet utihnilo.

Madžarski diplomatični predstavniki v Stockholmu, v Ankari in Bernu, ravno tako kot pol-uradne osebnosti v tej in drugih deželah so naenkrat zopet spoznali, da je Horthy ostal v Hitlerjevem taboru. Mesto, da bi se takrat obrnili proti njemu, pa so kratko in malo pozabili na vse svoje lepše sklepe in načrte, ter so kvečjemu pisarili različnim listom, da protestirajo proti nameravani priključitvi Transilvanije Rumuniji.

Resnica o tem, kar se je zgodilo meseca marca v Budimpešti, je bila objavljena od nekaterih časnikov. Zdelo je Horthy sam potrđil, da je bilo res tako. Hitler je bil povabil Horthyja na posvetovanja, da bi dobil od njega odobrenje, da smejo Nemci uporabljati madžarske vojske, kjerkoli potrebuje. Horthy seveda, jih je hotel uporabljati le na mejah Madžarske same. Ko je Hor-

thy prisel v Hitlerjev glavni stan, Hitler raje ni začel nobenih razgovorov, temveč je kar nakratko objasniti svojemu "gostu", da bo Madžarsko zasedel in ji dal novo vlado. Horthy je protestiral — kot je protestiral Petain, ko je Hitler leta 1942 zasedel južni del Francije. S temi besedami, torej s prazno gesto, je bilo tudi koncu Horthyjevega odpora. Danes Horthy priznava sam, da je takrat "nemška policija pridrla v deželo in a-retirala mnogo madžarskih državljanih, med njimi več članov parlamenta in celo ministrstva za notranje zadeve, dočim se je ministrski predsednik rešil le na ta način, da je iskal zavetja v ambasadi neke nevtralne države."

Dejstvo, da je Nemčija uničila še zadnje preostanke madžarske neodvisnosti, pa admiralu Horthyju še ni bilo zadoščen vzrok za prekinjenje odnošajev s Hitlerjem. Mesto tega je začel moledovati za različne malenkostne koncesije ter nato pristal na to, da sam imenuje vlado "do katere so imeli Nemci zaupanje." Predsednik te vlade je bil madžarski poslanik v Berlinu — general Doene Sztojai.

Horthy se ni niti zganil, ko so se začele ruske armade bližati Budimpešti. Drugo največje mesto Madžarske, Szeged, je padlo Rusom v roke. Kralj Mihail je v Rumuniji pokazal, da se je mogoče upreti, toda Horthy ni storil ničesar in zvesto ostal na Hitlerjevi strani.

Zganil se je šele takrat, ko je čutil, da je njegova lastna pozicija ogrožena in morda tudi, da mu preti osebno nevarnost od strani nemške policije. Neko megleno jutro so agenti Gestape na ulici ugrabili fevdalca Szilard Bokaya — kot v zasnehi, kajti Bokay je bil odgovoren za varnost v mestu. Jasno je, da dejstvo, da je bil kljub temu on sam odveden od Gestape, zelo vznemirilo Horthyja. Kmalu nato so začela nemška letala sipati po mestu letake, v katerih so hujskali proti vladi Lakatos, katero je bil Horthy popolnoma legalno imenoval kot namestnico vlade Sztojaia. Preteklo nedeljo pa je eden madžarskih častnikov celo sporočil Horthyju, da je vse pripravljeno za preobrat, tako da je vedel, da mu je grozila ako ne smrt, vsaj zapor. Šele, ko

ŽIV IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

Cena \$2

Lično v platnu vezana.

13 poglavij — 413 strani

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

se je zadeva razvila tako daleč, je bil Horthy pripravljen preklicati svojo zvezo z Nemčijo in je sklenil, da bo zaprosil zaveznike za premirje.

Tudi preteklega marca je bil razvoj dogodkov sličen. Tu di takrat Horthy ni mogel vedeti v naprej, kakšne bodo posledice preobrata za njegovo osebno pozicijo in, vsaj do neke mere, za njegovo osebno varnost. Razlika je bila le v tem, da je bil takrat v Hitlerjevem glavnem stanu, dočim se je zdaj nahajal doma. Razlika je bila torej velika. Toda kaj je storil Horthy? Ali je pobegnil, kot je pobegnil iz prestolnice rumunski kralj Mihail? Ali je našel dovolj ločnosti, da bi ukazal svojim četam, naj preidejo takoj in brez odloga na zavezniško stran?

Horthy ni imel dovolj hrabrosti za to. Horthy je Nemcem le povedal, da jih namerava zapustiti. Komaj par ur pozneje je bila situacija stodoletno istovetna s položajem v mesecu marcu. Nemci so zasedli vsa javna poslopja v mestu, sestavili popolnoma fašistično vlado, ki jim je bila po godu in admiral Horthy se je zopet uklonil. Preklical je svojo lastno prošnjo za premirje. Mogoče, da je s tem vsaj začasno rešil svoje življenje, toda za svoj narod je vse zaigral in izgubil.

Madžarska propaganda pa je zopet začela peti svojo staro pesem v vseh nevtralnih deželah. Pošiljajo nam neverjetne vesti, da se je nahajala madžarska delegacija za premirje že tedne in tedne v Moskvi. Bernska madžarska delegacija se zopet širokosti, da ne bo sprejemala nobenih ukazov od Nemcev. Admiral Horthyja pa nam slikajo kot narodnega junaka.

Topot seveda ni nemogoče, da bodo madžarski predstavniki vzdržali in vstrajali pri svojih besedah. Svetovna situacija se je silo spremenila, odkar so zadnjič zapeli to pesem in jo tako hitro zopet pozabili. Mogočna ruska ofenziva pometa danes vse pred seboj na madžarskih planjavah, in madžarska armada je baje — tako trde govorice — vsaj deloma presla na zavezniško stran.

Vse kaže na to, da madžarsko vprašanje ne bo rešeno brez velikih težav. Težko si je misliti, kako bodo mogli ulti revoluciji. Fevdalna socialna struktura te dežele bo na vsak način propadla. Madžarska veleposestva bo do razdeljena med narod. Malo verjetno je, da bo uspelo propadli madžarski fevdalni aristokraciji, da s pomočjo neke "legende" Horthyja rešuje ugled zadnje fevdalne države, ki se še nahaja v Evropi.

RAZGLEDNİK

ŽENSKÉ GLASOVE BODO MORDA ODLOČILNI V LETOŠNJIH VOLITVAH
(FLIS — Common Council)

Pri napovedovanju izida predsedniških volitev je navadno najtísi oreh za profesijo politike žensko glasovanje. In to pot vživajo ženske volilke večjo mero respekt kot kdajkoli izza zadnje vojne, ko so izvajale končno pravico do glasovanja in s tem dobile enakopravnost v političnem življenju dežele. Obe glavni stranki dvorita ženskim volilkam v tekoči kampanji.

Nekaj števil, ki jih hočemo navesti bo pojasnilo zakaj to dvorjenje in odlični respekt. Pred vojno se je število glasov oddanih po ženskih volilkah povisalo za 45% v splošnem pregledu. Ali za časa kongresnih volitev v letu 1942 pa se je to število zopet povisalo na 53% v splošnem pregledu. In ker je sedaj milijone moških volilcev na frontah in drugod v vojaški službi, ter velika večina teh sploh ne bo mogla voliti radi restrikcij uvedenih v raznih državah, je nemovno, da bodo ženski glasovi igrali veliko in važno vlogo v novembarskih volitvah. Registracijske številke po državah kažejo, da se je vpisalo za glasovanje v predsedniških volitvah veliko več je število žensk nego ponavadi... več nego moških volilcev.

Od obeh strank so nedvomno republikanci najbolj zaskrbljeni. Del zaskrbljenosti povzroča republikancem dejstvo, da so v zadnjih volitvah ženski glasovi pomagali predsedniku nazaj v Belo hišo za nadaljina štiri leta. Slamnatá glasovanja tu in tam enako kažejo, da bo veliko število žensk oddalo svoje glasove za predsednika Roosevelta. Eno poskusno glasovanje je pokazalo, da je 88% žensk za Roosevelta in samo 82% moških volilcev se je izreklo za predsednika. Isto poskusno glasovanje je pokazalo, da je komaj 37% republikanskih volilk oddalo svoje glasove za Deweya.

Možno je, da bo kampanja gubernorja Deweya pridobila kaj ženskih glasov, a zadeva je vendarle problematična za republikance. Sicer pravijo politični opazovalci, da ni imel predsednik Roosevelt dozdaj tekmeča, ki bi se mogel kosati z njim v nastopu, ter kremenitosti izražanja v podajanju svojih argumentov tako, kot to more Dewey... ki ima poleg vsega tega tudi dober glas, ki lepo zveni preko radia. Wendell Willkie je sicer imel silno privlačnost na volilce, ali njegova glavna privlačna politična čednost, pravijo opazovalci, je bila politična iskrenost, kar pa menda ne zadostuje za pritegnitev večine glasov.

Na volilni tehnici bodo precej odločali glasovi žensk, ki delajo po vojnih tovarnah in v industriji sploh. Te li žensk je 16,000,000. Delavske

unije izvajajo precejšen vpliv na delavke v vojnih tovarnah, kajti delavstvo dežele je naklonjeno v glavnem demokratiški stranki oziroma New Dealu. Nič drugega ni torej ako obe stranki nastavlja ženske v važne kampanjske odbore.

Za političnimi kulisami pa se skriva še eno vprašanje, ki se ga ne priznava odprto, toda bo morda igralo znatno vlogo v izidu ženskega glasovanja. To vprašanje se sika okrog Mrs. Roosevelt, ki je s svojim delovanjem povzročila, posebno na južni, ostro polemiko radi njunega zagovarjanja pravice črncev in njihovega kulturnega razvoja. Tudi njeni obiski na frontah so povzročili šušljanje, da dela za ponovno izvolitev svojega moža, a poskusne volitve s tozadeno so pokazale, da so po večini moški nasprotovali njenemu potovanjem, dočim so se ženske v veliki meri strinjale z njenimi aktivnostmi. Ali najenostavnejši vzrok, da bodo morda leto s odločili ženski glasovi v predsedniških volitvah je pa dejstvo, da je letos večje število žensk nego moških volilcev, brez oziroma to, da je deset milijonov ameriških v vojaški službi. Od 88,600,000 državljanov volilne starosti, je 44,600,000 žensk... kar je vzrok velike zaskrbljenosti političarjev obeh strank.

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, žvečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigobral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo nameravano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednje izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnem prinaša popolni popis življenja AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo z užitekbral lovec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednji ribič, ker so v knjigi našteje VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripravevanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptice, ribe, kačje in živali, ki so razvolake na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno z zlatimi črkami.

V ANGLEŠČINI

Cena \$3.50

Naročite pri:

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
New York 11, N. Y.

Angleško-Slovenski

BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

• Dr. FRANK J. KERN

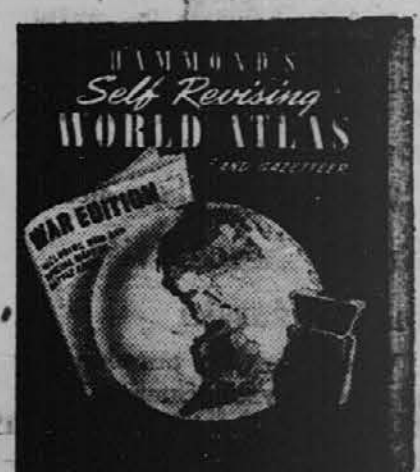
V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNA "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

OPITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravništvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. **ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES** in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravništvu nepotrebne stroške?

Dopisi

ZA POMOČ STARI DOMOVINI

Chicago, Ill. — Na zadnji seji podružnice št. 2 SANS, je bilo sklenjeno, da priredimo na "Notrh Side" v Chicagu veselico, v soboto zvečer 20. januarja 1945. Razume se, da bo ves prebitek poslan za naše trpeče ljudi v stari domovini. Že sedaj apeliramo na vse, zapomnite si ta datum, da pridete in s tem pomagate za boljši uspeh. Apeliramo tudi na vsa društva in druge organizacije, da imate svoje priredbe na kak drugi dan. Več o tej prireditvi bo še obljavljeno. Posebnega kolektanja na tej veselici ne bo, ker to bomo skušali narediti že poprej.

Čas je prišel, ko je potreba nam vsem iti na delo in zbrati skupaj, kolikor največ mogoče za prvo pošiljatev našim ljudem v stari kraj. Vsak dan lahko čitate v naših časopisih, kako je pomoč nujno potrebna

in da že imamo dovoljenje za pošiljatev v Jugoslavijo. Zato ne bomo na tem mestu ponovno povdarjali.

Sporočamo pa, sklep naše zadnje seje: ta teden dobite posebna pisma od nas, v katerih vam bo pojasnjeno: na prihodnji seji v soboto, 28. t. m. bomo izvolili odbore, kateri bodo obiskali vse Slovence v tem delu mesta, katerihkoli moremo dobiti naslove. Torej bodite pripravljeni, da pomagate vsak po svoji moči, t. j. z denarjem ali z obleko ali z obojem.

Posebno pa vas vabimo, da se udeležite naše prihodnje seje, katere se vrši to soboto — 28. t. m. ob osmi uri zvečer v Fleinerjevi dvorani, 1638 N. Halstead St.

Louis Volk, predsednik,
John Turk, tajnik,
Ludwig Katz, blagajnik.

VSJ NA SEJO ZA POMOČ!

N. Braddock, Pa. — Tem potom se vabi vse rojake in Jugoslovane iz te okolice na veselico, katero priredita J. P. O. - S. S. 33 in SANS 104 v soboto zvečer 28. oktobra v Sokol dvorani v N. Braddock. Igral bo orkester Billy Perniška Streamlines. Vstopnina bo samo 50 centov. Čisti dobiček je namenjen za pomoč v starem kraju in SANSu.

SANSa v Hrvatskem domu, Talbot Ave., Braddock.

Na to sejo ste vabljene vsi, kateri ste pripravljeni sodelovati pri odboru za pobiranje oblek revežem v Jugoslaviji. Seja se bo začela točno ob 7. uri zvečer.

Torej se enkrat, na svidenje na veselici v soboto in na seji v nedeljo.

Za JPO 33 in SANS 104

— Anton Rednak,

NAŠE AKTIVNOSTI

Brooklyn, N. Y. — Včasih se pripeti, da očem uide številka ali ime, in se šele pokaže, ko je že malo prepozno, tako je bilo z mojim dopisom, ki je bil priobčen zadnje sredo. Kar dvakrat se mi je vsilila pomota, kljub temu, da je še enkrat preveč. Izpustil sem

ime Mrs. Krasne, ki je darovala \$5. — potem pa so bili prejemki za zvezde prišteti še enkrat, čeprav so bile že prej vključene, v svoto \$307. To pa je dvignilo vse dohodke za \$22 višje na \$1,240.55, kar je pomotno.

Prava svota sprejeta do vključno nedeljo, 15. oktobra je — \$1,218.55.

Sprejel sem pa od blaginjak poročilo in imena od nadaljnjih darovalcev, ki so prostovoljno izročili svoje prispevke za pomoč v starem kraju in sicer: Mr. in Mrs. Frank Zajec \$30; družina Terček \$5; družina Potrato \$5; Ernestina Pakiz \$5; družina Skrajnar \$5; Mrs. Albina Potočnik \$5; Mrs. Jerca Pogačnik \$5; Mrs. Angela Vavpotič \$6; Mrs. Mary Topson \$5; Mr. Angelo Jazbec \$5; Mrs. Antonija Krech \$3. — Skupaj \$ 79.00

Prenos od prej \$1,218.55

Sprejeto do sedaj \$1,297.55

V četrtek zvečer sem bil na skladišču, kjer pripravljajo, šivajo in zavijajo obleko, katero so ljudje darovali, za reveže

SVOBODA SE BLIŽA — NAROD POTREBUJE POMOČ!

Krvoločni Nemec je našim bratom in sestram v starem kraju odnesel vse, tako da nima ničesar, s čimer bi po osvobojenju mogel pričeti novo življenje.

Golih rok je in kliče: "POMAGAJTE!"

Zbiramo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejše pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na: 665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa: WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT 282 - 9th Avenue, blizu 25th Street.

Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

v starem kraju in sem bil prijetno presenečen.

Prav tako se mi je zdelo, kot doma, ko so prišli skupaj pletilci kit; vse tako domače; delali, oziroma delale so pa, kot za stavo. Dve sta oddirali obleke in pregledovali, če je kaj za zašiti, če je čisto: kakih štirinajst jih je pa sedelo ob mizah in so vse šivale. Ako je manjkal gumb, ali tu in tam podloga malo za pošiti in tako dalje. Ena pa je pobirala od njih in lepo ravnila, ter delila v različne kategorije: moški pa je potem zavezal bako.

Med časom, ko sem bil tam, je precej ljudi prineslo svoje prispevke in Jerry Corel je pa šel okrog s svojim avtom in pobiral pri ludeh, ki so dali vedeti, da imajo pripravljeno.

Imajo tam tudi svojo tajnico, ki zapiše koliko funtov je vsak daroval, in takoj izstavi karto na njegovo ime. Prosi se vse, ki imajo pripravljeno ponošeno obleko, seveda v prično dobrem stanju, a so tako oddaljeni, da ne morejo dostaviti osebno ali če je pretežko, da pišejo eno karto na Miss Frances Cerar, 1829 Woodbine St., Ridgewood, N. Y. Ona bo potem dala naslov enemu izmed mož, ki imajo kare in bo potem prišel na dom ter odpeljal v skladišče. Ženske so tudi povedale, da so newyorčanke tudi jako dobre volje in bodo storile vse kar morejo, da stvar kar najbolje uspe.

Vsem darovalcem, naj si bo obleke ali denarnih prispevkov, izrekamo najtoplejšo zahvalo, v imenu tistih nesrečnih, ki še do sedaj ne morejo sami priti v stik z nami. Prosimo da se posebej pri obleki, noben kos ne pusti v kotičku, ki bi lahko ogrdel omrzelo telo človeka, ki je zgubil vse, če je sploh kedaj kaj imel, kot se računamo po našem standardu.

Prostovoljni denarni prispevki so seveda nad vse potrebni in hvaležno sprejeti, ter se jih rabi, kolikor največ zmoremo dati — toda ravno sedaj je kampanja za "War Relief" tu v Ameriki, in moramo posvetiti našo pažnjo tudi tej organizaciji, ter jo ne smemo spregledati, ker smo pač del Amerike, kot vsi drugi. Zato bom vzel nase odgovornost in vas prosil, da tega ne pozabite.

Smo vezani na dve dolžnosti in poskusimo jih opraviti na najboljši način. Saj smo vsi odrasli in vemo, da ima Amerika pravico, da nas vpraša za pomoč v "svoj sklad", od katerega gre, eno tretjino za inozemske ljudi, ki so v potrebi in dve tretjini pa za naše lastne fante in može, ter njihov sorodnike, ki so v potrebi.

Če sledimo človekoljubnemu nagonu bomo mogoče najbolje resili to vprašanje, na obeh straneh.

Prihodnja seja pomožne ak-

cije bo v petek, 27. oktobra, 1944 v Slovenskem domu.

Newyorška zbiralnica na 62 St. Marks Place, v cerkveni dvorani, pa je odprta dvakrat na teden in sicer: ob torkih zvečer in ob petkih zvečer. Če imate kaj obleke, donesite jo tja, in dajte puncam na Osmi, priložnost, da store dobro delo z vami vred.

V nedeljo, 15. oktobra pa so imela društva "Slovenske Narodne Podporne Jednote" svoje prireditve. Ko sem prišel tja, je bila dvorana napolnjena, do zadnjega kotička in prijatelji Mike, ki se mi je ognil, da sem lahko prišel notri, je mislil malo obžaloval, da nisem iz stekla, ker sem na zamislil ves pogled z mojim hrbtom, menda za hvalo.

Bil sem pa tako pozen, da sem tako malo vjel, da se ne morem lotiti popisa, kar pa sem še dobil, je bilo pa že to vredno cene, in kot se je videlo iz obrazov, se prej tudi ni nič dolgočasilo.

— Ignac Musich.

V SEM JUGOSLOVANSKIM STARŠEM!

Danes služim v vojnih silah Združenih držav na desettisoče sinov in hčera južnoslovanskih staršev in nahajajo se na oddaljenih frontah. Vzhoda in Zapada, kjer se bore proti sovražnikom naše demokratske dežele. Naši hrabri sinovi bratijo s svojo krvjo našo domovino Ameriko, žrtvujejo svoja mlada življenja za zmago nad tiranijo nacizma in fašizma in za vzpostavitev svobode in pravice med ljudstvi in narodi.

Mnogi naši vojaki, ki služijo pod slavno zastavo prog in zvezd in ki so sinovi in hčere naših južnoslovanskih staršev, so pokazali hrabrost in odličnost ter so prejeli od ameriških vojnih oblasti mnogo uglednih odlikovanj in priznanj, kar med nami ne sme biti pozabljeno.

Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev s tem apelirajo na vse one starše, katerih sinovi, ali pa hčere, so bili odlikovani v ameriških vojnih silah, ali pa so že padli v boju, da nas pisemno obveste o tem, ker ta odbor želi ohraniti in zbrati vse podatke o njihovih junških zaslugah, kar bo v trajen spomin našim padlim in odlikovanim sinovom in hčeram.

Vse izbrpne podatke pošljite na naslov: The United Committee of South Slavic Americans, 1010 Park Avenue, New York, 28, N. Y.

V podatkih navedite ime in priimek odlikovanega ali padlega vojaka ter imena roditeljev, vrsto odlikovanja, vojaški čin, kraj rojstva, starost vojaka, kje je padel in v službo odlikovanj pa navedite naslov, radi katerih je bil ali bila — odlikovan, kakor tudi zadnji naslov vojaka.

GOVOR TAJNIKA SANŠA, KI GA JE REKORDIRAL URAD VOJNIH INFORMACIJ (OWI) ZA ODAJO PREKO KRATKOVALNEGA RADIA V SLOVENIJO, DNE 13. OKTOBRA, 1944

Slovenici in Slovenke!

V imenu Slovenskega ameriškega narodnega sveta vas najprisrečnejše pozdravljamo. Ta organizacija že skoraj dve leti vodi uspešno akcijo za dosego tistih demokratičnih ciljev, za katere vi doma prelivate kri, da se izpolnijo vaše aspiracije po združenju, svobodi, miru in človeški pravičnosti, kot svobodnim državljanom Združene Slovenije, katere naj postane osnovni del demokratične federativne Jugoslavije.

Zavedali smo se, da pot do vaše zmagave zastavlja silne reakcije, ki so se prizadevale prikriti resnico o pravem položaju v Jugoslaviji, da si o sigurnosti svoje lastne sebične interese. Toda ti elementi niso uspeli. Slovenski ameriški narodni svet ni poslušal zvičajnih Siren, temveč je z vso silo delal na to, da se take nepoštene mahinacije javno razkrinkajo.

Povzeli smo iniciativne korake, ki so porodili Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev, in z našim vrliim Louisom Adamičem na čelu smo podali vsemu svetu, zlasti Amerikancem, resnično sliko o herojski borbi in nadčloveških žrtvah Osvobodilne fronte, o idealnem programu AVNOJ-a in o vseh panogah vašega gibanja, kateremu se sedaj divi celi svet.

Govorili smo v imenu vas, dokler sami niste spregovorili z besedo in dejanji. Danes se ta glas razlega in odmeva širom sveta.

Razodeli ste vsemu človeštvu, kdo so Slovenci in kaj so Slovenci. Mi smo ponosni na vaše ogromne pridobitve, na vaše ugledne voditelje, na rojstno deželo, ki je zibala take sinove in hčere.

Obljubljam vam še nadaljnjo pomoč, dokler ne bo vojna končana in bo položena trdna podlaga za trajni mir. Pomagali vam bomo tudi materialno, kolikor največ mogoče in v ta namen že zbiramo finančna in druga sredstva, za najnujnejšo pomoč. Upamo, da pride kmalu do vas. Trdu smo prepričani, da bo Slovenija kmalu osvobodena in bo nad belo Ljubljano svobodno zavihrala vaša zastava, pod katero ste prelili potok krvi za svobodo domovine in v nesmrtno slavo in čast slovenskega naroda.

Pošljite molitvenike!

Rev. Pij J. Petric, župnik slovenske cerkve na Osmi v New Yorku, je od apostolskega delegata prejel brzojavno prošnjo za najmanj 150 slovenskih molitvenikov. Kdor tedaj lahko pogreši kak še dobro ohranjen molitvenik, naj ga pošlje na naslov: Rev. J. Petric, 62 St. Marks Place, New York 3, N. Y.

Note

za KLA VIR ali PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za \$1.—

- * Breezes of Spring
- * Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jeseru
- * Kolo
- * Spavaj Milka Moja
- * Orphan Waltz
- * Dekle na vrtu
- * Oj, Marička, peglaj
- * Barčica
- * Mlad kapetane
- * Gremo na Stajersko
- * Stajerski
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dance
- * Vanda Polka
- * Židana marelja
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
- * Ko ptičica ta mala
- * Zvedel sem nekaj
- * Ko ptičica ta mala
- * Helena Polka
- * Slovenska Polka
- * Pojdi z menoj
- * Dol s planine
- * Barbara Polka

10 — 23 to 27

STANOVANJA

po 3 in 4 sobe; kurjava, vroča voda, prijazna okolica \$25 do \$37. Vprašajte: Superintendent, 403 W. 18th STREET, Apt. 6, New York, N. Y.

10 — 18 — 24

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinejšega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v finem usnju \$1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju \$1.—

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Po 25c komad

Moje dekle je še mlada

Barbara polka

Naročite pri:

Knjigarni Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali

Spisal Damir Feigl

2 Kreutzerjeva sonata

Spisal L. N. Tolstoj

3 Andraj Ternove

Spisal Ivan Albrecht

6 Preganjanje indijanskih misijonarjev

Spisal Josip Spillman

12 Frank Baron Trenk

Po razpisih vrlih napisal Gjuro Panduric

13 Pariški zlatar

Poelevenil Silvester K.

14 Pravljičice in pripovedke za mladiino

Spisal Silvester Kolostalk

15 Smeški invalid

Spisal Silvester Kolostalk

17 Vojnimir ali poganstvo in krst

Spisal Josip Ogrinec

18 Mladim srcem

Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Keaver Meško

19 Študent naj bo

Spisal Fr. S. Finžgar

25 Duhovni boj

(Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli

26 Denar

Dr. Karl Englis — Poolevenil Dr. Albin Ogris

Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!

35 Praški Judek

Spillmannova povest — Prev. Josip Volo

IGRE

28 Magda

(Igra) — Alojzij Remec

29 Peterčkove poslednje sanje

(Igra) — Pavel Golin

30 Potopljeni zvon

(Igra) — Gerhart Hauptmann

31 Revizor

(Igra) — Nikolaj Vasiljev

32 Spodobni ljudje

(Igra) — L. Lipovec

33 Črne maske

(Igra) — L. Andrejev

34 Antingone

(Igra) Poolevenil G. Golar

36 Sveti Just

(Igra) — Spisal dr. F. Petronio

38 Tončkove sanje na Miklav-jev večer

(Igra) — J. Hrdelinka F. Rojc

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo označiti vrsto knjig, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00 STANE SEDAJ 3.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(148)

"O bodite mirni, gospod Parizel; jaz nisem tako neumen, kakor se vidim!"

"To je tudi sreča! ... Teda glej, da skoro oddideš. Pripravi se hočem na pogreb svojega sorodnika, gospoda Melliera. Teda na svidenje na pristavi, Jera!"

Poslovala sta se, ko se je nebo na vsobodu že svetlilo. Jera se hitro odpravi domov. Pa ni šla po deželni cesti, kjer bi jo lahko bili srečevali ljudje, nego udarila jo je po grivah in travnikih; bila je to težavna, a gotova pot.

Dan se je bil popolnoma zaznal. Svetlo solnce je vzhajalo na brezimeglenem nebu.

Jera je bila le še kilometer oddaljena od pristave. Šla je zdaj po poljski poti, ki je vodila h kamenolomu.

Ko pride na kraj tega kamenoloma; zakaj se li je ustavila?

Brez dvoma, da bi se oddahnila ter si obrisala pot s čela.

Jama kamenoloma je bila globoka in široka. Ne, da bi na kaj mislila in brez radovednosti se nagne čez rob ter pogleda v globočino.

Zdajci omahne ter hudo zakriči, da se strašno razlegne meokrog.

Njen obraz ji bil bled ko smrt, a nje oko je strmo gledalo. Kaj li je videla?

21.

Spodaj v globočini je ležal človek, z obrazom proti tlu, v veliki krvni mlaki.

Ali je nesrečnik še dihal? Ali je bil že mrtev?

Jeri se je mudilo, da bi prišla domov. Pa ni mogla se oddaljiti s tema mesta. Neki čut brez imena jo je silil, da je ostala pri tem brezdu. Grozna radovednost se je poloti. Morda pozna nesrečnika? Mučen, grozen nagon jo je vabil v jama.

In potem je pomisliti, da je Jera bila ženska! In najslabša, najtrša ženska rada v nesreči pomaga!

Jera poišče stezo, ki je vodila v globočino. Kmalu je bila spodaj. Zdaj je stala poleg moza. Čelo, ki je bilo nekoliko vidno, je pokrivala velika rama. Mož se ni ganil. Njegova kupa je ležala nekaj korakov od njega oddaljena. Nosil je temne hlače ter moder jopič.

Jera je vse to videla. Njen obraz zažari in bilo jej je, kakor bi ji kdo nož porinil v srce. Nekako zatuli ter se vrže na moza, ki se ni ganil, kliče: "Fran! Fran!"

Na to obrne njegov obraz navzgor. Groza jo spreleti, ko se dotakne njegovega ledenega života. Obraz mu je bil nepoznat vsled blata in krvi. Potem mu z robcem obriše obraz. Ni bilo več dvojbe! Bil je v resnici Fran Parizel njen ljubimec, a le kot — mrtvec! ...

Trenotek časa je vanj virila liki blazna. Njeni lasje so se ježili, zobe je stiskala, a njene oči, ki so strmo gledale, kakor voščeni podobi, ostale so suhe!

Naposled se kakor zveri izviže neko tuljenje iz njenih prsi, vrže se na mrliča ter ječe si ruje lase z glave. Tako ni bila več podobna ženski nego furiji!

Kako se je bila zgodila nesreča?

Zasačeni zločinec, strahopetni bahjeveni kmet je bežal, bil ves preplašen na žuganje Lucile, ki jo je imel za "duh", kakor da bi mu bil sam hudič za petami. Kakor slepec je drl čez drn in stru; zdajci se pod njim udere prod in ilovica. On strmoglavi v globini ter prileti z glavo na kamen, ki mu jo razbije tako, da so mu možgani in kri vreli iz nje.

Vendar ni bil umrl hitro, kakor se je kasneje dognalo. Lepi Fran je moral živeti še nekoliko časa v strašnih bolečinah; njegova borba s smrtjo je morala biti grozna.

Jera ni verovala na slučajnost te smrti.

Dve uri se je valjala bridko stokajoč pri mrliču, potem je vstala; njeno obličje je imelo divji izraz. Neumna ideja jej prešine beštade možgane.

Domisljevala si je, da je lepega Franka lastni oče vrgel v globočino, da mu ne bo treba dajati polovice dedščine.

"Ah, malopridnik!" je vpila. "Pa le čakaj, to mi drago plačai!"

Ona zapusti mrliča, zleze po stezi navzgor ter pride iz kamenoloma.

Zdaj opazuje nebo.

Solnce je že visoko stalo; moralo je biti okoli devete ure. Njeno odsotnosti so morali na pristavi že opaziti. Izakniti so morali, da je ni bilo ponoči doma. Iz tega so lahko sklepali, da je prejšnjo noč ona odprla vrata, ter da je skrivka razbojniku, morilec!

Ni se več mogla vrniti na pristavo. In tega tudi ni hotela. Ali ni bil lep njen Fran mrtvec? Tako je rojila semtertja po poljih in goščavah tožč, stokajoč, kolneč. Časih se je tudi zgrudila na tla; pa vselej je vsa razdražena vstala, a se zopet vračala na eno in isto mesto.

Zdajci zasliši mrtvaški zvon iz Fremicourta, ko so našli Melliera pokopat. Kasneje je sišala, kako so zvonili pol-dan.

Njeno dolgo kolovratenje od večeraj zvečer je povzročilo, da je sedaj občutila — navzdol svoji žalosti — hudo lakot. Nagon jo je vlekel proti deželni cesti, k ljudem, h krtu...

(Nadaljevanje sledi.)

Domača fronta

Zvezna vlada je v Washingtonu, D. C. in po drugih krajih postavila več uradov, ki dajejo prebivalstvu razne informacije in navodila, kaj je v vojnem času treba delati in tudi živovati, in kaj je treba vedeti, da bo čimprej dobljena zmaga. — Take informacije in navodila objavljamo pod naslovom "Domača fronta."

Izjema za zadnji rok pošiljanja božičnih zavojev

Washington. — Poštni urad vojske je naznanil, da bo napravljena izjema za zadnji rok pošiljanja božičnih zavojev namenjenih osebam v vojaški službi onstran morja, edinele v pogledu onih vojakov, ki bodo odšli iz Amerike kratko pred, ali pa kratko po 15. oktobru. Božična darila za te vojsake bodo sprejemali poštni uradi še po 15. oktobra vse do 10. decembra. Odpošiljatelj bo moral pokazati na pošti obvestilo spremembe naslova dotičnega vojaka (War Department A. G. O. Form 204 ali istovredno obvestilo), prejeto od njega po 30. septembra 1944.

32,000 rudarjev bi bilo treba za zadostno produkcijo premoga

Washington. — Dr. Charles J. Potter, namestnik administratorja za trdno kurivo, poroča, da imajo premoški kopari za antracit in bituminozen premog, katerega zdaj v vojni primanjkuje, več kot 32,500 rudarjev premalo, da bi mogli nakopati dovolj premoga za naše potrebe v sezoni 1944-1945. Te številke potrjujejo tudi statistične podatke o pomanjkanju premoga, ki je pričakovano za leto, ki se bo končalo dne 31. marca, pomanjkanje, katero cenijo na 6 milijonov ton antracita za domačo uporabo in 16,000,000 ton boljše kakovosti bituminoznega premoga. "Vsi konzumenti, bodisi domači, bodisi industrijski, morajo štediti s premogom in sprejeti one vrste premoga, katere so na ponudbo, mesto, da bi čakali na one kakovosti, katere imajo najraje," je dejal Dr. Potter.

Pomagajte pri določevanju najboljšega dneva za začetek kurjenja

Washington. — Stoenajst ameriških vremenskih uradov je na poslu v 25 državah vzhodno od Missisipija in v Minnesoti, da ugotovijo, kakšno vplivnost od federalnega vremenskega urada, ministerstva za trgovino, administracije za trdno gorivo v vojnem času, ministerstva za notranje zadeve, da naj ugotove za vsako obično najbolj primerni dan za začetek redne kurjave s centralnimi pečmi. Zahteva je bila stavljen zaradi nedavnega poziva g. Harold L. Ickesa, administratorja za trdno gorivo, ki je muno pozval gospodaje v krajih, v katerih vlada pomanjkanje goriva, da počakajo tako dolgo kot le more, predno zakurijo svoje centralne peči.

Konferenca za kontrolo spolnih bolezni

Washington. — Federalna Security Agency poroča, da je bil glavni predmet drugega shoda Nacionalnega odbora za spolne bolezni, ki se je sestel v Washingtonu, problem širjenja spolnih bolezni in potrebe poostrenja kontrole v dobi demobilizacije. Shod je bil pozvan, da se zmanjša število civilnih slučajev spolnih bolezni, katere cenijo na 5,000,000 in da se tudi še nadalje znižuje število infekcij med moštvom oboroženih sil.

Čuvajte se gozdnih požarov

Washington. — Forest Service Zedinjenih Držav je zopet naslovil poziv gozdnim delavcem, dryarjem, lovcom, izletnikom in drugim osebam, ki prihajajo v gozdove, naj se

čuvajo gozdnih požarov, posebno v onih krajih, kjer je radi dolge poletne suše nevarnost za razvoj požarov posebno velika. Tudi velike množine dračja in suhega lesa, ki leži v gozdovih radi intenzivne vojne eksploatacije, povečuje nevarnost požarov. Forest Service priporoča v svojem zadnjem pozivu največjo previdnost pri kajenju, pri ognjih v taborišču in tudi pri uporabi strelnega orožja v gozdovih za vso dobo letošnjega poletja in jeseni.

Prioritete za zidanje v korist odpuščenim veteranom

Washington. — War Production Board in National Housing Agency naznanjata, da bodo dobili odpuščeni veterani iz sedanje vojne ugodnosti v pogledu prioritet za takojšnje zidanje ali preureditev hiš. V skladu s temi novimi določbami je dovoljeno odobriti prošnje za zidanje, spremembo ali popravila, oziroma izboljšanje hiš, ki so lasti in stanovanje veteranov, ki so bili častno odpuščeni iz vojske mornarice, mornarice ali obalne straže od 31. decembra sem, 1940, ki ne morejo najti drugega primernega stanovanja.

Amerikanci pomagajo vojnim žrtvam v 20 državah

Washington. — Joseph E. Davies, chairman predsedniškega kontrolnega odbora za vojno "relief", je izjavil, da so dali Amerikanci več kot — \$175,000,000 za podporo žrtvam vojne v času od napada na Poljsko pa do danes. Podpora je bila razdeljevana v 20 različnih deželah. Te podrobnosti so bile objavljene v zvezi z drugim nabiranjem za War Fund, ki se bo vršilo v mesecu oktobru. G. Davies je objavil skupne zneske podpore, katero so dali državljani Zedinjenih Držav kot podporo različnih tujih dežel. Ti skupni zneski so pokazali, da so sli največji ameriški darovi — a ko izznamemo Rdeči križ — v naslednje dežele:

Kina \$20,000,000;
Rusija \$30,000,000;
Francija \$4,000,000;
Poljska \$9,000,000;
Vel. Britanija \$40,000,000;
Palestina \$12,000,000;
Jugoslavija \$2,000,000;
Grčija \$12,000,000.

Ameriška podporna društva pa so tudi podpirala begunce, vojne ujetnike in vojske naslednjih dežel: Norveška, Nizozemska, Čehoslovaška, Belgija, Italija, Danska, Litvanija, Latvija, Luksemburg, Filipini, Albanija in Estonija. — Tako poroča g. Davies.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

OTVORITEV V PONDELJEK, 6. NOVEMBRA

BREVINS DAVIS in asociation with LORRAINE MANVILLE DRESSLHUYTS
Present
FRITZ KREISLER'S
OPERETTA
Rhapsody

Knjiga HARRY WAGSTAFF GRIBBLE in
ARNOLD SUNGAARD-A
Besedilo JOHN LATOUCHEA
Glasbena sestava in uredba RUSSELL BENNETT-A
Režiser HARRY WAGSTAFF GRIBBLE
Chorografija sestavljen in vodi DAVID LICHINE
SEDEŽI NAPRODAJ pri blagajni za prvih 12 tednov.
Pon., tor., sredi in čet. zvečer: Orch. \$4.; Mezz. \$3.
\$2.50, \$2.; Balc. \$1.50 in \$1. Ob sobotah in praznikih zve-
čer: Orch. \$5.; Mezz. \$1 in \$3.; Balc. \$2, \$1.50 in \$1.
Sreda in sob. popoldne: Orch. \$3.; Mezz. \$2.50 in \$2.;
Balc. \$1.50 in \$1.; Otvoritev: \$10 do \$2 (povsod 20%
davka). Vstopnice se pošljejo po pošti. Priložite ovitek
s svojimi naslovom in znamko.

CENTURY THEATRE 50th St. in 7th Ave., N. Y. C. Tel.: CI 7-3121

Britanija je imela največje izgube umetnin

Washington. — Francis N. Taylor, ravnatelj newyorškega Metropolitan Museum of Arts, je dejal, da je dedščina umetnin Velike Britanije v splošnem trpela večjo škodo od vojnih dogodkov kot na primer Francija ali Italija. G. Taylor je član ameriške komisije za protekcijo in reševanje umetnostnih in zgodovinskih spomenikov v vojnih ozemlihi. Vrnil se je bil ravno pred kratkim iz Londona, kjer je bil na različnih pogajanjih.

Poročila pravijo, da je ostalo precej francoskih in italijanskih umetnostnih zbirk skoro nepoškodovanih. Na Angleskem pa je bilo poškodovanih 4000 zgodovinskih; 2800 pa jih je bilo porušeni. Tudi poškodbe drugih javnih spomenikov so občutne v mnogih krajih.

Kakovost olja za gorivo ostane nespremenjena

Washington. — Namestnik administratorja za petrolej, Ralph K. Davies, zagotavlja konzumente olja za gorivo, da se jim to zimo "ne bo treba pritoževati" radi kakovosti olja za domačo kurjavo. "PAW je napravila pregled, ki je pokazal, da z vso jasnostjo, da bo kakovost olja za domačo kurjavo najmanj enakovredna prejšnjih let, ko ni bilo nobenih težkoč," je dejal g. Davies.

Denar naložen v bankah: 139 milijard

Washington. — V vseh trgovskih bankah in hranilnicah v Zedinjenih Državah je naložen skupaj 139,560,000,000 dolarjev denarja, in sicer na dan 30. junija 1944. To je zopet novi višek, pravi kontroler denarnega tečaja, Preston Delano. Omenjena svota je za \$22,309,000,000 večja, t. j., za 19.03 odstotkov preko denarja, naloženega dne 30. junija 1943.

(OWL)

ODMERKI

Meso in masčobe:
Rdeče znamke od A8 do Z9 in A5 do K5 so veljavne za nedoločen čas. Do 29. oktobra ne bodo nanovo uveljavljene druge znamke.

Sadje in zelenjava v kantah:
Modre znamke A8 do Z8 in A5 do R5 za nedoločen čas. Nove znamke ne bodo uveljavljene do 1. novembra.

Sladkor:
Znamke št. 30, 31, 32 in 33 so veljavne za pet funtov sladkorja za nedoločen čas. Znamka št. 40 je veljavna za pet funtov za vkuhavanje do 28. februarja, 1945.

Cevlji:
Letalski znamki št. 1 in 2 v knjižici št. 3 veljavni za nedoločen čas.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Knjižica daje podrobna navodila, kako postati ameriški državljan. (V slovenščini) Cena 50 centov
Dobite pri Knjigarni Slovenie Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

NAJBOLJŠI PRIJATELJ

V NESREČI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA

BRATSKA DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50. in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 64,500

Premoženje: \$11,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovanov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je založnik teh knjig zelo omejena, je priporočljivo, da pošljete naročilo prej ko morete. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovino oz. znanke. (Za tujih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.